



EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 10.12.2004
KOM(2004) 804 galutinis

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl konsultacijų su Gvinėjos Respublika procedūros užbaigimo pagal Kotonu
susitarimo 96 straipsnį**

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

2004 m. kovo 30 d. Europos Sąjunga, vadovaudamasi Kotonu susitarimo 96 straipsniu, nusprendė pradėti konsultacijas su Gvinėjos Respublika. Šis sprendimas buvo priimtas dėl to, kad šioje šalyje vis labiau neatsižvelgiama į demokratijos ir teisinės valstybės principus, nepaisoma žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, trūksta gero ekonominio valdymo. Demokratinio režimo prastėjimo kulminacija buvo 2003 m. gruodžio mėn. įvykę prezidento rinkimai, kurie buvo vykdomi ginčytinomis sąlygomis ir neatitiko tikros rinkiminės kovos principų.

Konsultacijos pradžios susitikimą iš pradžių buvo numatyta surengti 2004 m. balandžio 15 d., bet jis įvyko 2004 m. liepos 20 d. Susitikimo metu Europos Sąjunga pastebėjo, kad Gvinėja ėmėsi tam tikrų išipareigojimų ir žengė keletą teigiamų žingsnių, kad sustiprintų demokratinį režimą ir teisinę valstybę bei sukurtų struktūrines sąlygas makroekonominiam šalies stabilumui ir darniam vystymuisi. Šie išipareigojimai buvo apibrėžti memorandume, kurį Gvinėjos vyriausybė pateikė susitikimo metu. Apibendrinant, šiais išipareigojimais numatyta:

- Grįžti į demokratinio režimo kelią, iš naujo nacionaliniu lygiu užmezgant dialogą su tradicine opozicija ir pilietine visuomene bei pakeičiant rinkimų taisykles;
- Remiantis naujomis rinkimų taisyklėmis, organizuoti vietinės valdžios institucijų ir parlamento rinkimus, kurie turėtų įvykti atitinkamai 2005 m. birželio mėn. ir 2007 m. birželio mėn.;
- Užtikrinti Konstitucijos ir įstatymų laikymąsi, tokiu būdu užtikrinant pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, įskaitant politinių partijų teisę kurtis, rinktis, organizuoti mitingus ir viešai pasisakyti; pradėti svarstymus dėl teisinių sąlygų, leidžiančių liberalizuoti žiniasklaidos priemones, sukūrimo;
- Skatinti decentralizavimo procesą;
- Stiprinti makroekonominį valdymą ir sektorialių reformų įgyvendinimą.

Europos Sąjunga pabrėžė, kad tik nuo Gvinėjos valdžios priimtų išipareigojimų platumo ir įgyvendinimo lygio priklausys tai, kokių atitinkamų priemonių (jų pobūdis ir apimtis) bus imtasi praėjus trimis mėnesiams nuo dialogo ir konsultacijų vietoje.

Susitikimo išvadose taip pat numatyta, kad Europos Sąjunga tęs dialogą, kad Gvinėjos Respublikoje būtų kuo greičiau sustiprintas demokratinis režimas ir teisinė valstybė; tai būtina išankstinė sąlyga visiškai normalizuoti bendradarbiavimo santykius su šia šalimi. Todėl vietoje nuolat vyko Gvinėjos vyriausybės ir Europos Sąjungos atstovų dialogas.

2004 m. rugsėjo 30 d. Gvinėjos vyriausybė pateikė ataskaitą apie etapų įgyvendinimą. Po šios ataskaitos pristatymo į Conakry atvyko jungtinė Europos Sąjungai pirmininkaujančios valstybės ir Komisijos programos tęsinio misija. Ši misija, bendradarbiaudama su Gvinėjoje esančiais valstybių narių atstovais, atliko išipareigojimų įgyvendinimo įvertinimą. Be to, apie šių išipareigojimų vykdymą buvo pranešta Nacionalinės asamblėjos pirmininkui, Ekonominių ir socialinių reikalų tarybai, buvusios Nacionalinės rinkimų tarybos nariams, įvairiems politikos ir pilietinės visuomenės veikėjams, įskaitant spaudą, taip pat AKR ambasadoriams Gvinėjoje.

Pamačius šiuos rezultatus darytina išvada, kad Gvinėjos valdžios institucijos parodė, kad jos yra labai suinteresuotos tęsti ir gilinti diskusijas bei palengvinti Europos Sąjungos misijos darbą.

Taip pat darytina išvada, kad įgyvendindamos kai kuriuos savo įsipareigojimus, Gvinėjos valdžios institucijos taip pat ėmėsi kai kurių teigiamų iniciatyvų. Pirmiausia paminėtinos šios iniciatyvos:

Vyriausybė išreiškė norą iš naujo pradėti politinį dialogą su politikos veikėjais, siekdama pakeisti rinkimų taisykles. Oficiali dialogo pradžios ceremonija įvyko 2004 m. rugpjūčio 31 d., o dialogui palengvinti buvo įkurta šalių bendradarbiavimo tarnyba.

Vyriausybė patvirtino sprendimą 2005 m. birželio mėn. organizuoti vietinės valdžios institucijų rinkimus, taip pat savo ketinimus sustiprinti decentralizacijos procesą. Šiuo metu yra rengiami įvairių teisės aktų projektai, kurie, atėjus laikui, bus aptariami su procese dalyvaujančiais asmenimis bei finansuotojais.

Vyriausybė patvirtino sprendimą organizuoti parlamento rinkimus Konstitucijoje nustatytu laiku, tai yra, 2007 m. birželio mėn. Vyriausybė pareiškė, kad ji neprieštarauja galimybei šiuos rinkimus surengti anksčiau, jei to pageidautų opozicija ir jei dėl to sutartų visos politinės partijos.

Vyriausybė taip pat paskelbė žiniasklaidos liberalizavimo tvarkaraštį.

Vyriausybė patvirtino konkrečius veiksmus makroekonominio valdymo ir sektorinių reformų srityje ir nustatė jų įgyvendinimo tvarkaraštį.

Tačiau vis dėlto reikia pažymėti, kad dauguma šių įsipareigojimų bus įgyvendinami per ilgą laikotarpį; būtina prižiūrėti, kad šių įsipareigojimų būtų laikomasi ir vėliau. Be to, liko nemažai rimtą susirūpinimą keliančių klausimų dėl demokratijos išsaugojimo. Nepaisant vyriausybės ir opozicijos pareikšto noro užmegzti dialogą, jį pradėti yra labai sunku. Dėl to vyriausybei yra labai sunku nustatyti įvairių dialogo etapų vykdymo tvarkaraštį bei pakeisti rinkimų taisykles. Tai kelia klausimą, ar bus vykdomi įsipareigojimai dėl vietinės valdžios institucijų ir parlamento rinkimų.

Pasibaigus konsultacijoms, atsižvelgdama į šiam etape pradėtas iniciatyvas ir svarbias priemones, kurias dar reikia įgyvendinti, Komisija siūlo priimti atitinkamas priemones, kaip apibrėžta priede nurodytame sprendime pagal Kotonu susitarimo 96 straipsnio 2 dalies c punktą. Visų pirma, jas siūloma priimti siekiant padėti vykdomam procesui, pripažįstant pasiektą pažangą, o antra – skatinti vyriausybę konsoliduoti pasiektus rezultatus, o ypač skatinti greičiau įgyvendinti savo įsipareigojimus demokratizacijos proceso atžvilgiu.

Trisdešimt šešių mėnesių trukmės programos tęsinio metu turėtų būti toliau palaikomas aktyvus politinis dialogas su Gvinėjos vyriausybe, taip siekiant užtikrinti, kad ji tęs jau pradėtą veiklą atkuriant demokratiją ir teisinę valstybę bei stiprinant veiksmus žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos srityje. Šiame dialoge dalyvaus Europos Sąjungai pirmininkaujanti valstybė ir Europos Komisija, o viso programos tęsinio metu kas šešis mėnesius bus atliekamas pažangos įvertinimas.

Jei Gvinėjos valdžios institucijos savo įsipareigojimus įgyvendins greičiau arba atvirkščiai, jei jos nevykdys savo įsipareigojimų, Europos Sąjunga turės teisę pakeisti atitinkamas priemones; tokiu atveju Taryba priims naują sprendimą, iš dalies pakeičiantį šį pasiūlymą.

Vadovaudamasis pirmiau išdėstytais argumentais ir laikydamasi Kotonu susitarimo 9 ir 96 straipsnių, Komisija siūlo Tarybai baigti su Gvinėjos Respublika vykdomas konsultacijas ir priimti toliau pridedamą sprendimą.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl konsultacijų su Gvinėjos Respublika procedūros užbaigimo pagal Kotonu susitarimo 96 straipsnį

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2000 m. birželio 23 d. Kotonu pasirašytą AKR-EB partnerystės susitarimą¹, ypač į jo 96 straipsnį,

atsižvelgdama į vidaus susitarimą dėl priemonių ir procedūrų, kurių reikia imtis taikant AKR-EB partnerystės susitarimą², ypač į jo 3 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą³,

kadangi:

- (1) Buvo pažeisti Kotonu susitarimo 9 straipsnyje nustatyti esminiai veiksniai;
- (2) Pagal Kotonu susitarimo 96 straipsnį 2004 m. liepos 20 d. buvo pradėtos konsultacijos su AKR šalimis ir Gvinėjos Respublika, kurių metu Gvinėjos valdžios institucijos ėmėsi konkrečių įsipareigojimų Europos Sąjungoms nurodytoms problemoms spręsti ir įsipareigojo tai padaryti per trijų mėnesių trukmės sustiprinto dialogo laikotarpį;
- (3) Šiam laikotarpiui pasibaigus paaiškėjo, kad įgyvendinant kai kuriuos pirmiau minėtus įsipareigojimus buvo pradėtos konkrečios iniciatyvos, o kai kurios iš jų buvo įgyvendintos; tačiau vis dar reikia įgyvendinti nemažai svarbių priemonių, susijusių su Kotonu susitarimo esminiais veiksniais,

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

Pagal Kotonu susitarimo 96 straipsnį su Gvinėjos Respublika vykdomos konsultacijos yra baigiamos.

¹ OL L 317, 2000 12 15, p. 3.

² OL L 317, 2000 12 15, p. 376.

³ OL C [...], [...], p. [...].

2 straipsnis

Kotonu susitarimo 96 straipsnio 2 dalies c punkte numatytos atitinkamos priemonės yra tokios, kaip apibrėžta šio sprendimo priede esančiame rašto projekte.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną. Jis bus paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis galioja trisdešimt šešis mėnesius nuo tos dienos, kai jį priėmė Taryba. Galiojimo laikotarpis bus iš naujo aptariamasis ne rečiau kaip kas 6 mėnesius.

Priimta Briuselyje,

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS

Rašto projektas

Gerbiamasis Pone ministre,

Europos Sąjunga Kotonu susitarimo 9 straipsnio nuostatas laiko ypač svarbiomis. Pagarba žmogaus teisėms, demokratijos ir teisinės valstybės principams, kurie yra AKR-EB partnerystės pagrindas, yra esminiai minėto susitarimo veiksniai, taigi ir mūsų tarpusavio santykių pagrindas.

Šiame kontekste Europos Sąjunga yra susirūpinusi dėl demokratijos ir teisinės valstybės principų nepaisymo, ypač nuo to laiko, kai 2001 m. buvo surengtas konstitucinis referendumas, 2002 m. – rinkimai į parlamentą, o 2003 m. – prezidento rinkimai. Europos Sąjunga taip pat yra susirūpinusi dėl to, kad negerbiamos žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės, trūksta gero administracinio, politinio, ekonominio ir finansinio valdymo.

Ji nusprendė, kad dėl politinės padėties Gvinėjoje pažeidžiami Kotonu susitarimo 9 straipsnyje nustatyti esminiai veiksniai. Atsižvelgdama į to straipsnio nuostatas ir į tai, kad Gvinėjoje vykdoma politinė blokada, 2004 m. kovo 31 d. ji nusprendė pagal Susitarimo 96 straipsnį pradėti konsultacijas, kad geriau išnagrinėtų susidariusią padėtį ir, prireikus, ją ištaisyti.

Šios konsultacijos buvo pradėtos 2004 m. liepos 20 d. Briuselyje. Jų metu buvo nagrinėta nemažai esminių klausimų; Jums buvo suteikta galimybė išsakyti savo požiūrį ir pateikti padėties Jūsų šalyje analizę. Jūs taip pat pristatėte memorandumą, kuriame buvo pateiktas veiksmų planas demokratijos konsolidavimo, pagarbos žmogaus teisėms ir teisei valstybei bei gero valdymo srityse.

Po šios ataskaitos pristatymo į Conakry atvyko jungtinė Europos Sąjungai pirmininkaujančios valstybės ir Komisijos programos tęsinio misija. Ši misija, bendradarbiaudama su Gvinėjoje esančiais valstybių narių atstovais, atliko išipareigojimų įgyvendinimo įvertinimą.

Europos Sąjunga konstatuoja, kad Gvinėjos valdžios institucijos parodė, kad jos yra labai suinteresuotos tęsti ir gilinti diskusijas bei palengvinti Europos Sąjungos misijos darbą. Ji taip pat konstatuoja, kad įgyvendindami kai kuriuos savo išipareigojimus, Jūs taip pat ėmėtės kai kurių teigiamų iniciatyvų. Pirmiausia paminėtinos šios iniciatyvos:

Jūsų vyriausybė išreiškė norą iš naujo pradėti politinį dialogą su politikos veikėjais, siekdama pakeisti rinkimų taisykles. Oficiali dialogo pradžios ceremonija įvyko 2004 m. rugpjūčio 31 d., o dialogui palengvinti buvo įkurta šalių bendradarbiavimo tarnyba.

Vyriausybė patvirtino sprendimą 2005 m. birželio mėn. organizuoti vietinės valdžios institucijų rinkimus, taip pat savo ketinimus sustiprinti decentralizacijos procesą. Šiuo metu yra rengiami įvairių teisės aktų projektai, kurie, atėjus laikui, bus aptariami su procese dalyvaujančiais asmenimis bei finansuotojais.

Vyriausybė patvirtino sprendimą organizuoti parlamento rinkimus Konstitucijoje nustatytu laiku, tai yra, 2007 m. birželio mėn. Be to, vyriausybė yra pasiruošusi aptarti galimybę šiuos rinkimus surengti anksčiau, jei to pageidautų opozicija ir jei dėl to sutartų visos politinės partijos.

Vyriausybė taip pat paskelbė žiniasklaidos liberalizavimo tvarkaraštį.

Vyriausybė patvirtino konkrečius veiksmus makroekonominio valdymo ir sektorinių reformų srityje ir nustatė jų įgyvendinimo tvarkaraštį.

Mums nekyla abejonių, kad šios iniciatyvos prisidės stiprinant Jūsų šalyje pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms. Vis dėlto reikia pažymėti, kad dauguma šių įsipareigojimų bus įgyvendinami per ilgą laikotarpį; būtina prižiūrėti, kad šių įsipareigojimų būtų laikomasi ir vėliau. Be to, liko nemažai rimtą susirūpinimą keliančių klausimų, ypač dėl demokratijos atstatymo. Šiame kontekste Europos Sąjunga pažymi, kad ji tikisi, jog bus įgyvendinamos konkrečios priemonės, nurodytos Jūsų ataskaitoje apie 2004 m. rugsėjo 30 d. memorandumo įgyvendinimą; jų svarbiausi veiksniai yra išvardyti toliau:

1. Nacionalinio dialogo tvarkaraščio ir struktūros nustatymas; tikras dialogo pradėjimas, siekiant pakeisti rinkimų taisykles ir užtikrinti skaidrų bei demokratišką rinkimų procesą;
2. Vykdytas ir konsolidavimas įsipareigojimo laikytis įstatymų, numatančių pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, pirmiausia leidžiant politinėms partijoms įgyvendinti savo teises ir prerogatyvas organizuoti susirinkimus, mitingus ir pasisakyti valstybiniame radijuje ir televizijoje;
3. Elektroninių žiniasklaidos priemonių liberalizavimas pagal 2004 m. spalio mėn. Europos Sąjungos misijai pateiktą tvarkaraštį, leidžiant privačioms elektroninėms žiniasklaidos priemonėms įsisteigti prieš vietinių valdžios institucijų rinkimus;
4. Balsavimo vietinės valdžios institucijų ir parlamento rinkimuose organizavimas pagal pakeistas rinkimų taisykles;
5. Decentralizacijos proceso vykdymas;
6. Makroekonominį valdymą stiprinančios veiklos ir sektorinių reformų vykdymas.

Pasibaigus konsultacijoms, pripažįstant šiame etape įgyvendintus įsipareigojimus ir atsižvelgiant į svarbias veiklos sritis, kurias dar reikia įgyvendinti, buvo nuspręsta priimti šias atitinkamas priemones, kaip apibrėžta Kotonu susitarimo 96 straipsnio 2 dalies c punkte:

1. Siekiant įgyvendinti programas, kurios yra tiesiogiai skirtos nepalankiausiomis sąlygomis gyvenančių žmonių arba regioninės politinės krizės aukų gyvenimo sąlygoms pagerinti, bendradarbiavimas yra vykdomas pagal Europos plėtros fondo 6, 7e ir 8 tikslus, taip pat pagal Europos plėtros fondo 9 tikslo B dalį;
2. Taip pat gali būti remiamos tos programos, kuriomis siekiama sukurti ar išlaisvinti pilietinę visuomenę (įskaitant neorganizuotą pilietinę visuomenę), užtikrinti pagarbą demokratijai, žmogaus teisėms ir geram valdymui, stiprinti juos, taip pat kurti ar konsoliduoti laisvasias žiniasklaidos priemones;
3. Įnašai regioniniams projektams bus nagrinėjami kiekvienam atvejui atskirai;
4. Bus vykdoma humanitarinio pobūdžio veikla, komercinis bendradarbiavimas ir pirmenybinė veikla su prekyba susijusiose srityse;

5. Sukūrus tokias rinkimų taisykles, kurios užtikrintų skaidrų ir demokratišką rinkimų procesą, ir kurioms pritartų visos suinteresuotos šalys, bus galima teikti paramą pagal Europos plėtros fondo 6, 7e ir 8 tikslus arba B dalį;
6. Įvykus laisviems ir reguliariems parlamento rinkimams, Nacionalinėje orientacinėje programoje numatytiems veiksams įgyvendinti bus skirta Europos plėtros fondo 9 tikslo A dalis, pagal Europos Komisijos sprendimą, priimtą atsižvelgiant į tarpinę veiklos įgyvendinimo ataskaitą, atėmus 65 milijonų EUR sumą.

Ketinama rengti reguliarias apžvalgas, kuriose dalyvautų Europos Sąjungai pirmininkaujanti valstybė ir Europos Komisija. Pirmasis susitikimas turėtų įvykti ne vėliau kaip po šešių mėnesių.

Europos Sąjunga ir toliau stebės padėtį Gvinėjoje viso trisdešimt šešių mėnesių laikotarpio metu; su Jūsų vyriausybe bus palaikomas intensyvus politinis dialogas, siekiant atstatyti demokratiją ir teisinę valstybę bei įgyvendinti ir konsoliduoti konkrečias priemones žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių srityse.

Reiškiame Jums, Gerbiamasis Pone ministre, savo didžią pagarbą.

Komisijos vardu

Tarybos vardu